SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 223. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 22, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЛИСТОПАДА 1991 Ч. 223. РІК XCVIII.

КАНАДСЬКА КОМПАНІЯ ДРУКУВАТИМЕ УКРАЇНСЬКІ ГРОШІ

Київ. — В кореспонденції з Києва нюйоркська газета „Волл Стріт Джорнал" повідомила у числі з 15-го листопада, що представники Президії Верховної Ради України мали підписати цього дня договір з Канадською банковою компанією в Оттаві у справі друкування української валюти.

Згідно з договором компанія надрукує 1,5 біл. банкнотів, в ціні 20 дол. за 1,000 банкнотів, до половини травня наступного року. **Загальна сума друкування грошей виноситиме приблизно 30 міл. долярів. Цей договір вказує на те, що Україна продовжує іти до обраної цілі, включно із введенням своєї власної валюти і економічної політики, — заявив Богдан Онищук, один із партнерів торонтонської адвокатської фірми, яка займається практичним переведенням цієї домовлености.**

Перше друкування, згідно з договором, буде переведене в Оттаві. Договір передбачає, що згадана компанія допоможе побудувати і обладнати фабрику грошей біля Києва, яка зможе друкувати не тільки українські, але також гроші інших республік і держав.

Деякі українські політики висловлювали своє застереження до цього пляну, кажучи, що Україна не має достатньої кількости твердої валюти, щоб заплатити за цей договір. Леонід Кравчук, голов Верховної Ради України, виступаючи на пресовій конференції 16-го листопада заявив: „Ми постараємося знайти ці потрібні гроші. Укріна не є вже така бідна, що не може спромогтися навіть на видрукування своїх грошей".

УКРАЇНА ВИСТУПАЄ НА МІЖНАРОДНІЙ СПОРТОВІЙ АРЕНІ

Нюарк (УСЦАК, О. Твардовський). — Після важких і довгих перепетій врешті відбудеться спортовий деб'ют самостійної України на міжнародній арені. Йдеться про світовий чемпіонат плавання, перша рунда якого пройде в Монтреалі від 29-го листопада до 1-го грудня. Згідно із запрошенням Федерації плавання Канади, у цих змаганнях візьмуть участь збірні плавання таких країн світу: Великобританії, України, Куби, СССР, Нікарагуа, Ізраїля, Італії, Швеції, Німеччини, Ірляндії і Югославії.

До цього деб'юту України у великій мірі причинилася Українська Спортова Централя Америки і Канади (УСЦАК). Крім моральної, централя подала значну фінансову підтримку, без якої збірна України не змогла б заплатити квитки переїзду до Монтреалю в сумі 4,200 дол.

Збірна України прибуде до Монтреалю в понеділок, 25-го листопада, на летовище „Мірабель", де її зустрінуть представники української громади міста. У п'ятницю, 29-го листопада, збірну і її провід зустрінуть представники УСЦАК на чолі з її головою Мироном Стебельським.

Згідно з повідомленням виконавчого директора Федерації Плавання України Андрія Власкова, збірна України виступить під своїм національним блакитножовтим прапором в однострoях, на яких на грудях красується герб України тризуб. В складі збірної виступлять такі визначні плаваки і плавачки: Володимир Ткаченко, Олена Кононенко, Світляна Бондаренко, Павло Хникін, Є. Логвинов, Наталя Жидаєва і Ірина Гапон. В складі проводу є: Андрій Власков, Ярема Фрондзей і Іван Проскура.

ЗСА ПОГОДИЛИСЯ ДАТИ ДОПОМОГУ РЕСПУБЛІКАМ

Вашінгтон. — Представники Адміністрації президента Джорджа Буша, зокрема пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер, поінформували кореспондентів, що З'єднані Стейти Америки дадуть додаткову допомогу для СССР в сумі 1.5 біл. дол., але, як виглядає з повідомлення, Уряд змінив свій дотепершній плян і допомогу скеровуватиме до 12-ох республік, а не виключно до „центру", який нібито мав би зайнятись розподілом цієї допомоги. М. Фицвотер заявив, що це питання ще не вирішене остаточно, але цією справою займаються спеціялісти під наглядом голови Ради крайової безпеки Брента Сковкрофта.

Чимало осіб у Вашінгтоні вважають, що скерування допомоги до „центру" може викликати поглиблення кризи між Москвою і республіками. Поінформовані особи кажуть, однак, що президент Дж. Буш почав діяти, якщо йдеться про Совєтський Союз, більше обережно, щоб не дати втягнути себе і його Уряд у політичні непорозуміння, які і так існують, наприклад, в Україні, від часу його виступу в Києві і сугестій, щоб українці залишилися в „оновленому" Союзі і допомогли президентові Міхаїлові Горбачову втихомирити бурю самостійницьких пристрастей.

В останньому часі, пише „Вашінґтон Пост", голоси в Адміністрації президента Дж. Буша у справі республік, які проголосили свою державну незалежність, подіялися. Офіційні речники все ще побоюються, щоб їх не втягнули в контроверсійну боротьбу, але урядові чинники ЗСА вважають незалежницькі тенденції у республіках за доконаний факт. Більш того, вони погоджуються з думкою фахівців, що імперія розпадається і їм прийдеться, хочуть вони цього чи ні, співпрацювати з новопосталими країнами, які на протязі декількох років можуть стати економічними потугами, як, наприклад, Російська федерація і Україна. Під теперішню пору Адміністрація Буша більш дбає про те, щоб цей процес дезінтеграції відбувався мирним способом і щоб атомова зброя, зокрем нуклеарні далекосяжні ракети, розміщені в чотирьох республіках, були під контролею відповідальних осіб.

Другою справою, якою турбується Вашінґтон і шість інших членських держав „великої сімки" є неполагоджена справа сплати понад 70 біл. дол. боргів Москви. Дж. Буш має також проблему з власними фармерами, які незадоволені, що Уряд стримує висилку допомоги до СССР, бо надпродукція зерна, м'яса, м'ясних і рибних консерв, масла, сухого молока, сира та інших товарів є дуже велика. Спілка американських фармерів не дуже поспішала б, якщо б вона продавала продукти для СССР за карбованці. Але тому, що Департамент скарбу обіцяє надати Совєтському Союзові гарантовані кредити в долярах, фармери і підприємці хочуть на цій трансакції заробити.

Перші транспорти з медикаментами були послані Вашінґтоном окремо для республік, які, на думку знавців цієї справи, мають більші можливості розділити і переховати запаси харчових продуктів, як кремлівський „центр".

М. ҐОРБАЧОВ ЗАКЛИКАЄ ДО СТВОРЕННЯ ФОНДУ „НАГЛОЇ ПОТРЕБИ"

Москва. — Президент неіснуючого Совєтського Союзу, який тримається при житті тільки завдяки президентові З'єднаних Стейтів Америки Джорджеві Бушеві і кільком іншим західним „великодержавникам", виступив на зменшеній числом Верховній Раді і закликав парляментаристів створити фонд наглої потреби для того, щоб рятувати населення від голоду і відчутним браком харчових продуктів в часі трьох зимових місяців.

Очевидно, якщо навіть дійде до створення такого фонду, його не підтримує Російська федерація, то державний дефіцит СССР зросте до 300 біл. карбованців. Політичні і економічні спостерігачі кажуть, що М. Ґорбачову і його теперішнім помічникам не йдеться так про рятування населення від голоду, як про рятування імперії. Виступаючи в парляменті він заявив: „Ми повинні якнайскорше сторити нову всесоюзну структуру, тобто „оновлений" Союз, бо інакше усі пропадемо". Для підтвердження свого аргументу Ґорбачов навів деякі цифри, наприклад, що тільки в цьому році національний прихід зменшився на 15 відсотків, продукція індустрії впала на сім відсотків ,сільське господарство на дев'ять, експорт на 31, а імпорт на 42 відсотки. У зв'язку з інфляцією державна каса була змушена надрукувати додатково 83 біл. карбованців, 76 біл. більше, як було передбачено фінансовими спеціялістами, а в листопаді і грудні цього року треба буде надрукувати додатково ще принаймні 30 біл. карбованців, заявив Владімір Раєвський, заступник міністра фінансів на засіданні уряду.

Загально припускають, що державний дефіцит досягне при кінці грудня 300 біл. (говориться тільки про „ центральний" уряд), а якщо до цього додати дефіцит республік, то сума автоматично збільшиться до приблизно 500 біл. долярів.

Щоб рятувати московську імперію від цілковитого упадку, М. Ґорбачов тимчасово погоджується прекрасно на все: кожна республіка повинна бути суверенною (але не самостійною), а Союз суверенних держав творитиме конфедеративну надбудову, керівництво якої фактично перебуватиме в руках республік, бо вони, а не хто інший, делегуватимуть до союзного парляменту своїх представників. Республіки, згідно з дальшим філософуванням Ґорбачова, можуть рішати в себе проблеми громадянства, економіки, внутрішньої політики, екологічних програм тощо.

Всі ці розпачливі заходи Ґорбачова, включно з реномінацією на пост міністра закордонних справ Едуарда А. Шеварднадзе і його перестороги про можливість нового державного перевороту, ледве чи матимуть який-небудь вплив на республіки, кажуть політичні спостерігачі, які в більшості вже розпрацювали свої власні політичні, військові, фінансово-економічні програми, які, нема де правди діти, є значно кращі від програм „центру". Надії кремлівських керівників на моральну підтримку Вашінґтону і півтора-більйонову економічну допомогу, Дж. Буша, можуть також залишитися тільки „надіями", бо З'єднані Стейти Америки незабаром самі потребуватимуть зміни економічної програми, а може навіть зміни уряду, якщо інфляція, рецесія і дефіцит у державному бюджеті та безробіття зростатимуть дотеперішніми темпами.

Кремлівські імперіялісти денервуються також подіями в Україні і наближенням дати голосування над референдумом і вибором президента. М. Ґорбачов заявив, що позитивний вислід голосування не віщує ще кінця Союзу. Він додав: „Я не бачу чому голосування за самостійність повинно бути вислідом розводу".

Відкрито духовну семінарію УАПЦ

Івано-Франківське (УНІАР). — Тут 5-го листопада урочисто відкрито Духовну Семінарію Української Автокефальної Православної Церкви.

Згідно з рішенням Івано-Франківської Обласної Ради, Духовній Семінарії УАПЦ передано частину музичної школи ч. 1. З молитвн тому ж дня почалися заняття та читання лекцій студентами семінарії. Зі словом до вихованців семінарії звернувся Архиєпископ УАПЦ Андрій, який закликав семінаристів здобувати Христову науку, щоб нести любов, мир і правду українському народові. Богословські дисципліни семінаристам читатимуть спеціялісти-священики з вищою духовною освітою, а гуманітарні — професори івано-франківських вузів.

Архиєпископ Андрій також висловив свою думку з приводу недавнього Собору УПЦ в Києві. „Я вважаю, що це лжеавтокефалія. Цей вимушений крок Митрополит Філарет зробив із своїми єпископами, бачучи, що на теренах східньої України, наша законна Автокефальна Церква, яка має свого Патріярха Мстислава, має 11 єпископів, 14 епархій і успішно розвивається. На противагу і протидію УПЦ почала організувати свою автокефалію.

Під час Собору УПЦ не прозвучало осудження акту насильного приєднання незалежної Київської Митрополії до Московської Патріярхії в 1687 році".

Хочуть скасувати референдум про автономію Закарпаття

Київ (УНІАР). — З Ужгороду повернулася делегація від комісії Верховної Ради України, яка, згідно з постановою Президії ВР, проводила вивчення ситуації в Закарпатті у зв'язку з ухваленням Обласною Радою рішення про проведення 1-го грудня референдуму про автономний статус области.

Члени делегації Верховної Ради України мають намір просити Президію Верховної Ради скасувати постановою ВР України місцевий референдум на Закарпатті.

В Дітройті відбулись організаційні наради Округи УНС

Дітройт (Р.Л.). — Наради Округи УНС в неділю 27-го жовтня, відкрила тут містоголова Округи мґр Ірина Прийма, яка привітала представника Екзекутиви головного секретаря Володимира Сохана, почесного члена Округи Михайла Бабія та присутніх гостей і представників відділових управ. Тоді містоголова відчитала, написаний опрацьовано неприсутнім на нарадах головою Округи д-ром Олександром Серафином, звіт про організаційну працю округи в бувшому діловому році. Головну увагу д-р О. Серафин присвятив справі активізації відділів. Бо, хоча Округа Дітройту ще недавно мала 20 відділів, то половина з них не виказувала жодних успіхів у приєднуванні нових членів. В цьому році 506-ий Відділ був перенесений до Округи Торонто, а 110-ий Відділ був з'єднаний із 82-им Відділом. Ця акція продовжується.

Запрошений до слова головний секретар В. Сохан насвітлив усю ширину найновіших союзових справ та подій і їхнє відношення до процесів в Україні. В організаційній мережі УНС Дітройтська Округа дотримує кроку з ходом союзових справ в інших головних осередках українського поселення в ЗСА.

Успішними організаторами нових членів у цій Окрузі були: д-р Атанас Слюсарчук — 16 членів, Катерина Назарк — 12 членів, Ольга Марущак — 8 членів, Степан Віхар — 6 членів, Галина Татарська — 5 членів, Василь Лещук — 2 члени, Марія Пелехата — 2 члени, Стефанія Федик — 1 член та Григорій Корбяк — 1 член.

В культурно-мистецькому секторі праці УНС Округа успішно влаштовувала концерти гостюючих мистецьких ансамблів, а для квартету „Явір" завдяки заходам проф. Степана Віхаря конгресмен Дейвид Боньор в останній хвилині полагодив занедбану справу дозволу квартетові на переїзд із Канади до ЗСА.

В. Сохан з наголосом ствердив, що фінансово-господарський стан УНС запевнений інвестиціями найвищої якости. Також позички членам на доми і громадам на церкви — це позички високої платної певности.

(Закінчення на стор. 3)

Львів допомагає українцям і русинам в Хорватії

Львів. — У четвер, 14-го листопада, у відповідь на звернення Кризового комітету українців і русинів Хорватії у Львові створено громадський комітет допомоги українцям і русинам Хорватії.

Після узгодження з Львівською Обласною Радою, обласним управлінням народної освіти і товариства Червоного Хреста, комітет домовився з ними запросити до Львова 70 дітей віком від трьох років і вище та трьох дорослих для їхнього супроводження. Вони будуть забезпечені житлом, харчуванням, медичним обслуговуванням і навчанням у школах.

Час перебування дітей і супроводжуючих у Львово необмежений. Підписали угоду: голова комітету, народний депутат СССР Ростислав Братунь, заступники голови: директор театру „Громада" Юрій Єременко та координатор комітету, кореспондент газети „За Вільну Україну" Кость Чавара.

Проф. В. Іваненко був гостем в Ренселлір інституті

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Ми інформували у нашому щоденнику з 2-го жовтня про господарський інкубатор для України, який допомагає створити Політехнічний інститут Ренселлір. Як відомо, проф. П'єр А. Абетті, директор Центру технічного вивинування для малих підприємств, відвідав Київ, де в Київському Політехнічному Інституті започаткував перший бизнесовий інкубатор завдяки фінансовій допомозі добродіїв Ренселлір інституту В. Браггемена та його дружини українського роду Павлини.

Ректор школи менаджменту Політехнічного Інституту Ренселлір Р. Гокінс у розмові з проф. В. Іваненком.

При кінці жовтня до інституту в Трой, Н. Й., прибув проф. Віктор Іваненко із КПІ, відомий знавець кібернетики, що тепер став першим директором інкубатора в Києві, щоб тут на місці обговорити всі подробиці побудови відповідного будинку та урухомлення інкубатора.

Ми використали його перебування у родині В. Браггемана, щоб телефонічно перевести інтерв'ю та довідатися точніше про пляни дальшого розвитку техніки інкубатора і допомоги його малим підприємствам в Україні.

— Чи ви приїхали сюди безпосередньо з Києва?

— Ні, я вже побував у Канаді, де брав участь у міжнародній конференції у Торонто і мав доповідь в галузі „Теорія прийняття рішень", англійською мовою. При нагоді перебування в Канаді я мав зустріч з українцями та канадцями і здобув велику прихильність для нашого проєкту інкубатора, а при цьому ентузіястів, що зайнялися збиркою гроша на цю ціль.

— Так значить цей інкубатор мусить розраховувати на допомогу з діяспори?

— Бачите, у нас тепер немає системи позичання та збирання фондів. Ми щойно починаємо в цьому напрямі працювати. Збираємо перше фонд у карбованцях, який започаткували 10 — 15 малих підприємств, що хочуть користуватися інкубатором. Але на момент його відкриття потребуємо 1 міл. карбованців, бо ж зводимо нову будівлю та потребуємо цілу технічну обстановку.

— Чи в цьому вам не помагає саме Політехнічний Інститут Ренселлір, а радше його добродії — подружжя В. Браггемен?

— Це, власно кажучи, при вело мене тепер до відвідин, щоб тут на місці все обговорити. Обладнання інкубатора буде закуплене тут за валюту та на це треба збирати фонди так, як ви вже згадували у першій стат

(Закінчення на стор. 3)

БАЛЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Тут у суботу, 1-го лютого 1992 року, філядельфійський Відділ Товариства Українських Інженерів Америки влаштовує баль з презентацією дебютанток. Гратиме оркестра „Темпо". У програмі: о год. 6-ій вечора — коктейль, о 7-ій — бенкет, о 9-ій — баль. Імпреза відбудеться у великій бальовій залі готелю Atop the Bellevue, Брод і Волнат вулиці. У справі загальних інформацій і запрошень слід звертатися до інж. Євгена Зиблікевича (609) 983-0621. Зголошення від дебютанток приймає **Віра Андрейчик (215) 539-8946. Зголошуватися слід до 8-го грудня.**

У СВІТІ

В ІНТЕРВ'Ю НІМЕЦЬКІЙ газеті „Зюддойче Цайтунг" міністер юстиції РСФСР Ніколай Фьодоров підкреслив, що президент Міхаїл Горбачов „вже не вирішує, яку політику буде проводити Росія чи Совєтський Союз". На запитання, чи скоро Москва видасть колишнього керівника німецьких комуністів Еріха Гонекера, Фьодоров відповів, що „Гонекер є постать незначна і просто дитина в порівнянні з нашими чудовиськами".

У ВІВТОРОК, 19-ГО ЛИСТОПАДА, спеціяльний посланець Вашінґтону Чарлз Тайнінґ вручив довірчі грамоти керівникові Ради національного відродження Камбоджі принцові Народомові Сіганукові. „Я думаю, що З'єднані Стейти повинні відігравати важливу ролю в Камбоджі. Якщо провести референдум про ставлення нашого народу до вашого, то переважна більшість скаже: 'Ми любимо Америку' ", — заявив принц Сіганук послові ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ Вацлав Гавел звернувся до населення країни з просьбою надати йому надзвичайні уповноваження для полагодження конфлікту між чехами і словаками. „Питання стоїть так: або ми станемо цивілізованою демократичною державою, або районом, втягнутим у безконечні конфлікти", — заявив Гавел, виступаючи в програмі крайової телевізії. Проти його звернення виступив лідер Руху за демократичну Словаччину Владімір Мечіар. Він сказав, що „звернення Гавела лише ускладнить становище". Обсерватори все частіше схиляються до думки, що Гавелові не вдасться зберегти єдину державу, бо бідніша і відсталіша Словаччина не припинить боротьби за незалежність.

БУДІВНИЦТВО ІЗРАЇЛЬСЬКИХ поселень на окупованих арабських територіях можливо повністю „заморозиться" через брак фінансових засобів. Таку заяву зробив міністер житлового будівництва Ізраїля Аріель Шарон.

АФҐАНСЬКА ПАРТИЗАНСЬКА партія Гезб-і-ісламі заявила, що її бойовики захопили в західньому районі Афганістану двох озброєних совєтських військовослужбовців. Покищо не повідомляється, що вони робили в країні,звідки совєтські війська було виведено ще в лютому 1989 року.

У ВІВТОРОК, 19-ГО ЛИСТОПАДА, над президентським палацом у Ташкенті піднято новий державний прапор Узбекистану — триколірний, з півмісяцем і дванадцятьма зірками. Це сталося відразу після того, як сесія Верховної Ради республіки затвердила закон про державний прапор.

МОСКОВСЬКА „РАБОЧАЯ ҐАЗЕТА" повідомила про „сенсацію віку" — знайдення на території колишньої Східньої Німеччини „Бурштинової кімнати", вивезеної гітлерівцями під час Другої світової війни з Катерининського палацу в Царському Селі (тепер місто Пушкін). Газета вважає, що її вартість значно перевищує 150 біл. дол. Якщо ця цифра навіть значно перебільшена, все одно „Бурштинова кімната", виготовлена майстрами XVIII століття, належить до неоціненних творів світового мистецтва.

З ПОЧАТКОМ НАСТУПНОГО РОКУ з Совєтського Союзу зможе поїхати за кордон лише той, хто спроможеться заплатити за залізничний квиток твердою валютою і то за авкціонним курсом. Для прикладу: якщо сьогодні долар дорівнює 75 карбованцям, то дорога від Бресту до Парижу коштуватиме 30,000 карбованців.

НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Відділ чужих мов Нюйоркського університету продовжує програму вивчення української мови. Її друга частина („Українʼян ІІ", X25. 9452 001) буде проводитися у весняному семестрі 1992 року на кемпусі при Вашінґтон скве рі кожного четверга від 6:10 до 8:05 год. вечора. Рестрація на курс відбуватиметься в грудні цього року. За додатковими інформаціями слід звертатися на число телефону (212) 998-7030.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК УВЕЧОРІ,19-ГО листопада, президент Джордж Буш сказав в інтерв'ю кореспондентам шести великих газет, що крайова економіка перебуває „у непоганій формі, бо інфляція знижується, банківський відсоток знижується". Однак у вівторок рано нюйоркська біржа заперечила оптимізм Президента. Коли торгівля почалася, курс акцій дорівнював 2972.72 пунктів, але за перші 20 хвилин він знизився до 2935, за першу годину — до 2926, а за півтори години — 2911.67, тобто на 61.05 пунктів. У понеділок курс акцій стабілізувався після падіння у п'ятницю зразу на 120 пунктів. Такою була реакція на рішення Білого Дому і Конгресу не нав'язувати банкам рішення про відсоткові ставки кредитних карточок. За позитивною реакцією у понеділок настала негативна у вівторок. Вона була відповіддю на зроблену у понеділок заяву Президента про те, що до кінця січня він не має наміру пропонувати якісь конкретні рецепти оздоровлення економіки.

ЗАПЛЯНОВАНИЙ НА ВІВТОРОК старт міжпросторного корабля „Атлантіс" відкладений у зв'язку з незначними неполадками супутника, встановленого на покладі. Представник НАСА Ричард Янґ заявив, що старт затримається на п'ять — сім днів. Полет повинен був тривати десять днів. Шестеро астронавтів, які повинні були відправитися в полет, ще спали, коли стало відомо, що старт відкладено. Подробиць про супутник Департамент оборони не подає. Відомо лише, що супутник, який знаходиться на покладі „Атлантіс", значно більший від своїх попередників.

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки у Москві Роберт Страусс виступив перед акредитованими у совєтській столиці американськими журналістами з оцінкою економічної і фінансової ситуації в СССР. Несподівано для багатьох і, можливо, самої Адміністрації Буша, Р. Страусс закликав західніх союзників Америки краще „пожертвувати кількома більйонами долярів", ніж зустрітися з небезпечною появою „фашизму" в тій країні. Не цілком ясно, чому амбасадор назвав „фашизмом" можливу перспективу загострення соціяльних пристрастей і народних виступів проти економічної і харчової кризи. Американський амбасадор закликав західні держави полегшити Совєтському Союзові тягар виплати зовнішньої заборгованости, відклавши на деякий час виплату наданої позики. Страусс підкреслив при цьому, що висловлює свою особисту точку зору, а не думку Державного департаменту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Очі закордону звернені на Україну

Число приязних для України голосів чільних американських авторів збільшилося знову 18-го листопада на надзвичайно приязну статтю в „Ню Йорк Таймсі", датовану з Києва, — одного з найвидатніших американських політичних коментаторів консервативного напрямку — Вільяма Сафаєра „Україна відмашеровує геть". Недавно була вістка, що до Києва приїздив колишній дорадник президента Джиммі Картера у справах крайової безпеки професор Збіґнєв Бжезінські. Чули ми, що погодився бути дорадником України у справах закордонної політики колишній державний секретар за президентури Ричарда Ніксона Генрі Кіссінджер. На цьому місці було вже ствердження, що актуальною стає проблематика України, як проблематика міжнародна. Тепер ми є щасливими свідками, що Україна стає атракцією для найвидатніших політиків-коментаторів, які вважають своїм обов'язком особисто відвідати прадавню столицю над Дніпром та особисто перевірити факти.

Вілліям Сафаєр вважає безсумнівним фактом уже тепер, що 1-го грудня „із кожних трьох українців — два голосуватимуть за незалежність". Він хвалить Литву, Латвію й Естонію, які мали відвагу проголосити свою відроджену державність, але насправжнім смертельним ударом по імперіялістичній Москві буде вільна Україна. Сафаєр покликується на розмову з Михайлом Горинем, якого ми мали честь і приємність вітати в Америці, зокрема в Українському Народному Союзі.

Горинь згадував нещасну промову президента Джорджа Буша у Києві з „порадою" залишатися у Союзі з його центром у Москві, та заявив, що він, Горинь, „воліє Джефферсона, як Буша". Томас Джефферсон, третій з черги президент Америки, перейшов до історії, як фактичний автор Декларації Незалежности, піонер свободи народів. З перспективи часу видно ясно, що Буш зробив поважну помилку своєю згаданою „порадою" українцям і Вілліям Сафаєр каже правду, що Буш не проявив тоді зрозуміння для ходу історії та піддав під сумнів потребу добрих взаємин з 52-мільйоновою країною, яка вертається на історичну арену. Сафаєр відкидає острах декого на Заході, що Україна рішила створити свою 400,000-ну армію. Пригадує, що, навпаки, це поменшення цієї загрози, якою є стаціонована тепер в Україні різнонаціональна поверх півмільйонна армія — армія України буде створена з третини цієї совєтської армії. Стаття Сафаєра виявляє добре знання теперішніх відносин в Україні, коли він говорить про кандидатів на президента України. Признає, що чоловим кандидатом є Леонід Кравчук і не захоплюється цією кандидатурою з уваги на його комуністичне минуле, але й не відкидає її, не втручаючись у внутрішні українські справи.

Це були добрі для нас останні дні, бо й у Ню Йорку сталася небуденна і знаменна подія. З ініціятиви Українського Інституту Америки відбувся бенкет у престижевому готелі для відзначення Українця Року — Романа Попадюка, асистента пресового секретаря Білого Дому. Головним промовцем був новозаприсяжений директор Центральної Розвідчої Аґенції Роберт Ґейтс, який надзвичайно прихильно висловлювався про Україну і її змаг до свободи.

Ґейтс — фахівець Сходу Европи, його докторська праця у Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні стосувалася історії Сходу Европи. Ґейтс є членом уряду президента Буша і не міг брати участи в імпрезі українців — без апробати від Буша. Було б добре, як би це був симптом відвороту Президента від становища, що його займав під час своїх відвідин у Києві.

При розгляді актуальних політичних подій і явищ треба завжди зберігати обережність і стримуватися від виявів оптимізму чи песимізму, як суто суб'єктивних почувань. Але можна зважитися вже на твердження, що щораз більше фактів, які кажуть бути оптимістами — не тільки щодо дальшої майбутности України, але й цієї вже недалекої.

О. Т.

УКРАЇНА МІЖ МОЛОТОМ І КОВАДЛОМ

Виглядає, що президент Буш тільки й тому їздить по світі, щоб не допустити до розвалу совєтської імперії. Була конференція у Мадриді і там така важлива справа мир між Ізраїлем і арабами, а вийшло, що для нашого президента важливішою була зустріч з Ґорбачовим. Навіть самі запросини Ґорбачова на цю конференцію — це реверанс у сторону так званого президента Совєтського Союзу. Не дивно, що й самі журналісти висунули, кого і що репрезентує на цій конференції Горбачов. Президентом вибрала його Верховна Рада, яка скомпромітувала себе вже під час путчу, а потім і розв'язалась. Значить, немає правного тіла, яке вибрало президента. А президент існує, та ще й втішається такою великою підтримкою американського Президента, який з притиском презентував його з титулом президента.

І ось знову конференція НАТО у Римі, а виходить, що й там головна справа — Ґорбачов, адже перша ухвала, яку виніс Буш була, щоб нуклеарна зброя на терені колишнього Совєтського Союзу була під однією центральною контролею, значить під контролею Ґорбачова, бо Союз вже не існує. Цікава ментальність американських політиків. Правно вибраним урядам республік не можна довірити нуклеарну зброю, а ось збанкрутованій централі — Союзові, який після компромітації з путчом, в якому головну ролю відограли саме головні члени уряду Ґорбачова, повне довір'я.

Створюється таке враження, що прицілом цієї політики є Україна. Можуть дістати незалежність такі держави, як Латвія, Литва, чи Естонія, але не дуже зворушуються тим, що проголосила незалежність така республіка, як Азербайджан, на яку вже зазіхає Туреччина, а ось Україна — це інша проблема. Сам президент Буш в українському Парляменті, перед Верховною Радою України у Києві висловив свою думку про те, закликаючи депутатів залишитись в Союзі. Яка велика посвята з боку американського Президента поїхати аж до Києва, щоб там підтримати Ґорбачова і його розбитий Союз. Та й сама нуклеарна зброя: може таку зброю мати малий Ізраїль, задля якого ціла криза на близькому сході, але не можна на це дозволити Україні, яка голосом демократично вибраної Верховної Ради заявила, що не хоче нуклеарної зброї та й хоче, щоб її якнайскоріше, при допомозі демократичного Заходу, розмонтували і знищили. Це ж найкраща розв'язка, а якось демократичний Захід цього не підтримує.

Справедливо висловився головний редактор журналу „Тайм" Строб Талбот, що цей західній світ концентрує свою політику на одній особі, а не бачить, що в колишньому Совєтському Союзі прийшли до голосу нові актори і з ними треба починати договорюватися. Ми бачили, як Ґорбачов ставив питання незалежности балтійських держав, наславши на них танки й гармати. Сьогодні ми сприймаємо радше Боріса Єльцина, який захищає Росію, але і йому не можна вповні довіряти. В час, коли Ґорбачов на запрошення Буша їхав до Мадриду, Єльцин проголосив, що не буде підтримувати центральних імперських міністерств, і в той самий час висловив думку, що його уряд є протектором 25 мільйонів росіян, які живуть поза кордонами Росії, в інших республіках. Це значить, що в певний час для цієї протекції Росія може почати відбирати території від інших республік. Уже подібну ситуацію бачимо в Юґославії, де старший брат — Сербія вогнем і мечем, танками і літаками атакує сусідню братню республіку, бо на її терені якась кількість сербів. І ось цій Росії ще й довірити всю нуклеарну зброю. Та ж голова російських націоналістів, які згуртувались у партію під невинною назвою ліберально-демократична партія — Владімір Жіріновський вже виніс претенсії до Польщі та Фінляндії. Подумайте, які його претенсії до України.

Західній світ, а головно Америка і передусім її президент Буш мусять усвідомити, що Совєтський Союз вже не існує. На його місці постали незалежні республіки, єдиною метою яких є спокійне самостійне життя, розвиток демократичного правління. Ці незалежні республіки можуть творити союзні відносини зі своїми сусідами, але тільки на справедливій демократичній основі, як рівні з рівними. Не можна накидати їм плянового центру, який скомпромітувався не тільки відношенням до національних груп, але й своїм безвідповідальним господарюванням, що довело до повного краху. Те, що робить президент Буш, витягаючи на світову арену свого приятеля Ґорбачова, це намагання завернути історію, а це безнадійна справа. Постає новий порядок у світі, про який говорив Буш, але уявив його інакше, доказом чого виграна, але невдала війна з Іраком, та й усі ті заходи в міжнародній політиці, включно з приязними переговорами з тоталітарним комуністичним Китаєм, від якого вже й відпекались колись передові комуністичні політики. Новий порядок можуть запевнити вільні народи, об'єднані не силою зброї, чи й економічним натиском, але добровільною співпрацею для кращого і заможнішого світу. В тому об'єднанні і місце України, яка з таким трудом намагається утвердити свою незалежність.

Україна справді тепер між молотом і ковадлом, під тиском двох світових потуг, однієї існуючої — американської, і другої розваленої, совєтської, яка вже розлетілась, але все ще існує в американській політичній системі, підтримувана і фаворизована американським Урядом та Президентом. То ж Україні треба послідовно і вперто реалізувати те, що ухвалила її Верховна Рада постановою про незалежність. Відзискали свою незалежність Естонія, Литва і Латвія, держави далеко менші і менш заможні в порівнянні з Україною, то кращі можливості на незалежність має багата природними добрами Україна.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Галина Колесса

Авторський концерт М. Скорика — спеціяльна атракція УІА

„...З величезним захопленням слухав Вашу напрочуд прекрасну музику..."

(з листа Д. Шостаковича до М. Скорика)

Серед різноманітної програми концертів серії „Музика в Інституті", яка проходить в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, особливу вагу приділено рубриці під назвою „Спеціяльні атракції". Переглядаючи її, впевнюємося, що представлені тут справді цікаві події — концерти з творів найбільш видатних сучасних українських композиторів та мастер-кляси блискучих українських виконавців.

Першою такою атракцією очікується авторський вечір самобутнього, талановитого та оригінального композитора Мирослава Скорика, творчість якого вирізняється цікавими ідеями, високою майстерністю, яскравим мистецьким темпераментом і тісно пов'язана з традиціями українського фолкльору.

Творчий доробок композитора представлений різними жанрами — великими симфонічними працями, кантатами, інструментальними концертами, камерно-інструментальними ансамблями, п'єсами для фортепіяно, романсами, як також музикою до фільмів та театральних вистав, естрадними піснями. Найбільшу популярність здобули його концерт для оркестри „Карпатський", який приніс мистцеві першу нагороду на цьогорічному конкурсі композиторів ім. Маріяна та Іванни Коць в Києві, „Гуцульський триптих", концерти для скрипки з оркестрою, для фортепіяно з оркестрою, віольончельний, сюїти для скрипки та фортепіяно, партіти для струнної оркестри, та інші. Музика М. Скорика модерна за своїми духом та мовою. Композитор уникає прямого цитування народних тем, прагнучи лаконічної, природної синтези фолкльорних інтонацій з найсучаснішими засобами музичної виразности.

На вищезгаданому концерті 30-го листопада будуть зарепрезентовані, між іншими, три Прелюдії та Фуґи для фортепіяно з циклу, робота над яким ще не завершена. Він складатиметься з 12-ти мажорних прелюдій та фуґ, написаних в хроматичній послідовності. Ціль цього циклу — показати нові можливості сучасної тональної музики. Тема Прелюдії та Фуґи Ре-бемоль мажор побудована на остинатному мотиві дзвонів і доповнена оригінальною гармонізацією. Прелюдія і Фуґа Мі мажор втілює філософський зміст; тут можна відчути ремінісценції бахівського типу, але на новій основі. Прелюдія та Фуґа Фа мажор — це втілення різноманітних стилізацій.

Три весільні пісні для голосу та струнного квартету взяті з народного циклу „Українські народні весільні пісні", які входили до репертуару Соломії Крушельницької. Серед них — обрядові „Ой летять галочки" та „Шуміла ліщина", а також лірична пісня „Хиляються ворота".

Третя партіта для струнного квартету складається з п'ятьох частин: Прелюдія, Квазі-Вальс, Пастораль, Капріччіо та Постлюдія. Слід сказати, що цей твір — частина репертуару багатьох квартетів; славний квартет Леонтовича недавно записав його в ЗСА на свій новий компактний диск. Партіта також має деякі ремінісценції із старовинними формами, хоч написана в сучасному стилі.

Партіта ч. 5 для фортепіяно сольо теж п'ятичастинна (Прелюдія, Вальс, Хор, Арія та Фінал). Написана в полістилістичній манері, вона поєднує в собі стилі різних епох та напрямків; в ній присутні елементи творів Баха, Шопена, сучасної джазової та естрадної музики.

На закінчення концерту прозвучить новий твір Мирослава Скорика — Соната ч. 2 для скрипки та фортепіяно, прем'єра якої відбулась на цьогорічному фестивалі в Гантері. Вона присвячена організаторам цього фестивалю та його керівникові Ігореві Соневицькому. Твір складається з трьох частин („Слово", „Арія" та „Бурлеска"); написаний у властивій Скорикові манері і, як відзначали критики фестивалю в Гантері, поєднує в собі елементи різних родів музики, таких, як джаз (рецензенти вичули близькість до американського джазу, в чому провели аналогію з творчістю Двожака).

Виконуватимуть ці твори видатні та цікаві мистці — скрипаль Юрій Мазуркевич та піяніст Микола Сук, співачка Олена Геймур, піяніст Володимир Винницький та квартет імени Леонтовича. В концерті теж братиме участь автор.

Творчість Скорика заслужено високо оцінює мистецький світ України — лавреат Шевченківської премії, мистець удостоєний почесного звання народного артиста України, його обрано головою Львівської Спілки Композиторів. Крім того, слід підкреслити великий вклад Скорика як професора львівської та київської консерваторій у виховання молодої плеяди українських композиторів.

Тож за велінням долі славетна Соломія Крушельницька, сестра бабуні Скорика, спрямувала Мирослава на музичний шлях і з її легкої руки Україна дістала знаменитого композитора.

Ярослав Стех

ВІДЖИВАЮТЬ І ПОВЕРТАЮТЬСЯ КОРЕНІ НАШИХ ДУШ

Ні затяті війни в далекому минулому і зазіхання в близькому нам сучасному, ні заказн ані накази не здолали вирвати і вбити української душі її коренів самобутности, спалити всі документи, які засвідчували високу культуру нашого народу. Кожен народ має своїх великих вчених, які своїми творами кладуть підвалини тривкої будівлі його культури. Лише завдяки їм викристалізовується особистість, внутрішній світ і обличчя культурне даної нації. Ці люди, визначають і розвивають почуття гордости за приналежність до цієї чи іншої спільноти і укріплюють її національну свідомість.

Саме таке місце в історії нашого народу займає Дмитро Бортнянський, якому у цьому році припадає Ювілей 240-ліття від дня народження. Славу здобув собі, як композитор релігійної музики. Написав він прекрасні церковні твори (м. ін. 35 концертів на чотири голоси, десять концертів на два хори, співи до Служби Божої), які посьогодні не лише виконуються, але захоплюють світ унікальною мистецькою красою.

Д. Бортнянський народився 1751 року в старовинному місті Глухові на Сумщині. Глухів на ці часи був культурним осередком в тій частині України. Тут знаходилася резиденція гетьмана Лівобережної України К. Розумовського. У гетьманському театрі виставляли трагедії Есхіла, комедії Мольєра, п'єси інших авторів, звучала оркестрова музика. У місті була музична школа, яка готувала з-поміж талановитої молоді співаків для Петербурзької співацької капели.

Крім того українська музична культура XVII і XVIII сторіч активно продовжувала традиції попередніх епох. Оспівувано визвольні війни Хмельницького, бандуристи складали нові думи і з ними також заїжджали у Глухів. До високої музичної культури бандуристів прислухалися польські маґнати і російські царі. Одночасно церковна музика М. Дилецького (1630-1690) лунала в українських церквах. Це період, коли по Україні мандрують численні освічені просвітителі. Серед яких можна б назвати найвизначнішу постать Григорія Сковороду його ровесника Паісія Величковського — до речі якому у цьому році минає 200-ліття від дня смерти, оба вони були випускниками Києво-Могилянської Академії. Усе це мало великий вплив на розбудження зацікавлень Д. Бортнянського. Батьківський дім у Глухові стояв в центрі міста поруч Троїцького собору й поблизу Миколаївської церкви. На майдані біля дому відбувалися часто цікаві культурні події. З церков неслися мелодії співу і музика церковних дзвонів, на місцевому ярмарку виступали кобзарі до усього прислуховувався молодий талановитий Дмитро.

Не даром говорять про українців, що у їхньому житті важливе місце займає пісенно-музичне життя. Народ окупований віддзеркалює глибше від іншого свої настрої, передає всі свої переживання. Наші учені повинні при сприятливих умовах доказати, що наші вчені в минулому не лише закріпили корені власної культури, але в тому допомагали двигнутись нашим сусідам в ділянці культурного життя.

Серед музичного велетня Д. Бортнянського, пригадуємо собі композитора і диригента Андрія Рачинського, родом з Підляшшя, який здобув музичну освіту у Львові. Його діяльність в Глухові мала великий вплив на глухівську музичну школу, з якої вийшов Д. Бортнянський, а також М. Березовський та інші. Пригадується нам також їхній сучасник Артем Ведель, який можливо найповніше себе виявив у зв'язках зі західньоевропейською музикою, як композитор.

Треба сказати притому, що осередком музики в Україні, а в тому і церковної була Київська Академія, в якій розвивалася культура музична. Тут же повстають перші твори церковні, які згодом проникають у московщину, куди забирали, якже часто насильно, наших вчених. При кінці XVIII століття прийняли у Москві київський розспів, бо редакторами всяких книг а в тому музичних, були тоді майже виключно українці.

Не лише в Наддніпрянській Україні, але і в Галичині під Австрією у другій половині XVIII сторіччя також відновлюється музичне життя, при святоюрському катедральному храмі у Львові існували хор і оркестра, що брали участь у церковних відправах. Згодом поважним осередком української культури Галичини, а в тому і музичної стає Перемишль, де єпископ І. Снігурський заснував перший постійний церковний хор. Там і виросли перші священики-композитори і вони творять т. зв. перемиську школу. Їхня

(Закінчення на стор. 4)

Яр. Климовський

З АНДРУСІВИМ ПІСЛЯ ДЕСЯТЬОХ РОКІВ ЙОГО СМЕРТИ

II.

Андрусіва не тільки шанували, але й любили. В нього було багато з привабливости, імпонував зразковою особистою культурою та дружнім відношенням. У товаристві вирізнявся головним чином, коли приходив до слова. Своїм виступом звертав на себе увагу, збуджуючи зацікавлення слухачів, причому своє недовге слово переплітав дотепними вставками. Пригадую собі його на новорічних зустрічах в домі родини Ґаланів, де запрошувано добірне товариство. Були там ветерани, колишні старшини наших визвольних змагань, працівники пера, навіть з Ню Йорку приїздили редактори — Мишуга та Кедрин-Рудницький. Були там образотворчі мистці й актори. Всім припав до вподоби.

Ще студентом, виконуючи портрети, бував у кращих домах включно до міністрів і всюди своєю поведінкою здобував до себе прихильність. Був елеґантний, мав шарм, як у театрі кажуть, був дуже добрим танцюристом, тож не без причини був постійним аранжером на балях Академії.

З черги про Мистецьку Студію, вона, це дитина, якої її батьки два Петри-Мегик та Андрусів, як засновники піклувалися нею справді по-батьківськи. Скільки вони посвятили свого цінного часу для Студії, який могли використати для своєї мистецької праці, виконання нових картин. Один і другий дбали про якнайвищий рівень Студії, працювали над кожним студійцем. Мистецький успіх студійки, студійця вважали осягом Студії. Не забуду, як моя дочка, Ніна, представивши праці, більшістю виконані в Студії, дістала чотирирічну стипендію на студії в Пенсильванійській Академії Мистецтва, що офіційно було проголошено в часі ґрадуації її середньої школи. Після цієї ґрадуації підійшов до Ніни маестро Андрусів, поздоровляючи з успіхом, приголубив по-батьківськи свою студійку та вручив їй великий букет розкішних квітів. Цей його жест зворушив мене малощо не до сліз.

* * *

Як мистець-маляр був дуже плодотворний, а при цьому майстер своєї справи. Протягом свого життя виконав понад чотириста творів, ураховуючи рисунки й ілюстрації. Біля сотні його картин було знищено вибухом бомби у Варшаві. Щастя, що якраз у той час вийшов з дому з дружиною, з якою звінчався два місяці перед вибухом Другої світової війни, відомою чемпіонкою в тенісі і абсольвенткою варшавської Консерваторії на відділі вокалу. Працюючи над картиною, Андрусів казав: „При такому зайнятті, яке робиш із замилуванням, життя стає інтересне і повне непроминальних вартостей".

Ми милувалися його ілюстраціями в часі Різдва Христового, Нового Року та Йордану, що їх містили наші щоденники, тижневики та журнали.

Малюючи історичні картини обняв епохи — княжу та козацьку. Пригадуємо собі рецензії Гординського й Кузьми. Малював мітологічні та побутові картини. Розмальовував, як уже згадано, церкви. Ілюстрував книжки та журнали. Був мистцем усесторіннім й всенаціональним. Уявляв собою велику самобутню індивідуальність.

Андрусів мав уроджений хист нав'язувати контакти з людьми. Цей світ хист примінював до німців, будучи в Німеччині. Не менше щастило йому і тут у ЗСА. У цьому очевидно йому помагав талант до мов. Відпочиваючи з американськими культурними діячами та журналістами, інформуючи їх про Україну, головним чином про нашу культуру та наше мистецтво. Під час зустрічей і розмов, Андрусів ілюстрував українське мистецтво кольоровими фотовідбитками своїх баталістичних картин з часів княжої доби України. Видавець газети „Дейлі Палм Бічер", захоплений показом і розповіддю Андрусіва, помістив у цій газеті велику фотокопію картини нашого мистця „Князь Ігор", називаючи її мистецьким шедевром. Видавець газети просив Андрусіва також дозволу помістити фотокопію цієї картини в річному журналі його газети, що появляється в люксусовому оформленні з оглядом найважливіших подій з культурного життя в ЗСА й у світі. Чому Андрусів так побивався за наше образотворче мистецтво? — „щоб оборонити, як він казав, нашу відвічну культуру і показати світові, хто є творцем отих шедеврів, що їх брехливо присвоюють собі наші противники".

* * *

1972 року Андрусів пішов на пенсію та з Філядельфії, в якій довгі роки працював креслярем, графіком і мистецьким консултантом архітектурного Відділу Управи міста, не згадуючи його творчих років у Філядельфії та вчителювання в Мистецькій Студії, переїхав на Лонґ Айленд, поселившись у мальовничому містечку Рівергед.

До Філядельфії навідувався літом, їдучи з дружиною на відпочинок. При цій нагоді привозив свої графічні праці до Мистецького Союзу у Філядельфії, якого був членом.

Його дружина, Наталія на новому місці створила йому атмосферу, що сприяла його творчій праці. Андрусів любив часто повторяти: „Моя Наталя не лише натхненниця, але мій стимулятор".

Мистець працював кожного дня не тільки по кільканадцять годин, але ще й у суботу, хоч ця субота, що її називав „англійською суботою" вправді була коротшою настільки, що він міг помитися і переодягнутися, бо кожного вікенду можна було сподіватися гостей. Так було у Філядельфії, не інакше було в Рівергеді.

Закінчення буде.

„Львів'янки" у Пармі

У своєму дуже успішному турне по ЗСА тріо бандуристок „Львів'янки" загостило з концертом і до Клівленду, Огайо. Їх виступ відбувся 12-го листопада в залі української православної церкви Св. Тройці в Норт-Роялтоні, Огайо. Бандуристки виступили в такому складі: Оля Герасименко-Олійник — альт, Оля Войтович-Стащишин — сопрано і Христя Маковська-Залуцька — меццо-сопрано. Всі вони закінчили Львівську консерваторію ім. М. Лисенка. Виступали не тільки у багатьох містах України, але й за кордоном. Вони є знаменитими вокально і музично таланованими, професійними артистами, а також творцями цікавих музичних пісень і обрібок. Рідкісним явищем є у них той феномен, що вони легко можуть голосово доповнювати себе і мінятися голосами, себто переходити зі сопрано в альт і навпаки. Це вказує на їх широкий і милозвучний голосовий діяпазон.

Всі три виростали і тепер працюють на музичному полі, а їх чоловіки також є музиками. Оля Герасименко одружена з композитором і піяністом Юрієм Олійником, автором першого американського концерту для бандури і оркестри та ряду пісень. Тепер обоє проживають у Каліфорнії. Оля Войтович-Стащишин веде клясу бандури у Львові, є членом ансамблю „Диво-Струни", якого музичним керівником є її чоловік Михайло. Христя Маковська-Залуцька також веде клясу бандури у Львові, є солісткою, а її чоловік Володимир Залуцький — скрипалем. Сестра Олі Герасименко-Олійник, Оксана також бандуристка, співачка і композиторка.

Їх батько проф. Василь Герасименко зі Львова сконструював найновіший, поліпшений модель бандури.

Концерт започаткував Олег Махлай, активний член капелі бандуристів у ЗСА. Він привітав артистів зі Львова і всіх присутніх, згадав, що концерт спонзорували УЗО Великого Клівленду при допомозі кобзарської школи „Бандура" та капелі бандуристів, відділ Клівленд-Парма, і за старанням українського автокефальної православної церкви Св. Володимира у Пармі.

Тріо відспівало понад 20 пісень різних жанрів та змісту. Були пісні історичні, патріотичні, народні, побутові, жартівливі, 2 лемківські, „Аве Марія" Шуберта (солістка Оля Войтович), менуєт Боккеріні, баркароля і думи, як „Плач Ярославни" та інші.

В загальному, концерт був на високо мистецькому рівні і слухачі переживали справжню душевну насолоду. Голоси і бандури зливаються в одну гармонійну цілість. Репертуар був надзвичайно цікавий. Окремі пісні, групові чи сольові були виконані музикально і тонко в нюансах, віддзеркалюючи гнів, розпуку, любов, радість чи ностальгійно-сантиментальні почування.

Інтерпретація пісень була вдала, а дикція і емісія голосу були правильні, без зайвого „силення" — форси. Співали твори різних авторів: В. Івасюка, товариша з консерваторії, Юрія Ланюка, Юрія Олійника „Дума про Чорнобильське село", окремих членів тріо тощо. Переважали пісні мелянхолійно-сантиментального жанру. Ніхто голосно й інструментально не виривзнявся, а виконання було чисте і без дешевих ефектів. Цікавим був твір „Елегія" Оксани Герасименко у виконанні її сестри Олі. Там повторювався той самий музичний супровідний мотив, але в різних варіянтах.

У пісні „Де ти, пташино" Юрія Ланюка можна дошукатися певної алегорії: в ній оспівується незавидна доля невістки. Співали різно: в повному складі і з бандурами, соло, без бандури. Пісню „Ой не зникли зоплі терни" Майчика, слова Лесі Українки, присвячено ювілеєві — 125-літтю з дня народження Великої поетеси. Кожну точку програми заповідала Оля Герасименко виразно. Вона виступала як солістка в багатьох піснях.

Похвально і з великим ентузіязмом сприйняли слухачі стрілецькі пісні незабутнього Р. Купчинського „Як з Бережан до кадри", „Заквітчали дівчатонька". Тріо своїми концертами та мистецьким виконанням проводить велику роботу в світі для української справи, а грою на бандурах та змістом пісень відкриває в наших серцях приспане давне кобзарське, історичне, велике минуле.

Хочу згадати, що в 175 річчя народження Тараса Шевченка в місті Переяслав-Хмельницькому засновано недавно перший на Україні музей кобзарського мистецтва. Це найбільший музей цього роду у світі.

Хотілося ще довше слухати „Львів'янок", вслухуватися в їх надзвичайне виконання пісень і неначе переставити себе душевно і серцем в ритм, зміст і мелодію, любуватися дзвінкістю, тональністю та співзвучністю їх виконання.

Тріо братів Махлаїв, членів капелі бандуристів у ЗСА, подбали про влаштування і координацію мікрофонного голосового відбору та награння на магнетофонну стрічку. В минулому кобзарями були тільки чоловіки, але наше тріо зі Львова переконливо доказало, що і жінки досягнули і втримують кобзарське мистецтво на високомистецькому рівні і ні в чому не уступають чоловікам. В кінці концерту д-р Ігор Махлай в імені кобзарської школи „Бандура" подякував мисткиням за концерт, а дівчата вручили їм китиці квітів. Від імені капелі бандуристів в ЗСА тріо вітав інж. Олег Мороз і вручив китиці квітів. Він згадав також незабутнє і дуже успішне цьогорічне турне капелі по містах України.

Від імені тріо Оля Герасименко-Олійник подякувала спонсорам, присутнім і сестрі свого чоловіка, д-р Олександрі Школьник з Акрону за її безінтересовні старання і труди, і запропонувала заспівати пісню-молитву: „Боже великий, єдиний".

Д-р В. Боднар

Отець декан Долинського району Я. Лесів

Ярослава Рубель з о. Ярославом Лесівим.

В інтерв'ю, записаному в книжечці „Задуми про сутнє", на запитання „Як ви стали священиком", о. Я. Лесів відповів:

„Боюсь і казати, бо все виглядає якось фантастично. То було на початку 1972 року у Володимирівській спецтюрмі. Мені приснився сон: Великдень, рідне село Лужки, наша церковця, видіння Ісуса Христа і багато в повітрі образів. Один з образів попадає мені в руки. На одній стороні — зображення Ісуса Христа, а на другій великими літерами чіткий напис: „Не великими будьте, а святими". В тюрмі існувала традиція ділитися снами і розгадувати їх, мабуть, через брак інформацій. Я й розповів цей сон своїм друзям. Вони одностайно прийшли до думки, що я повинен стати священиком.

Я вихowувався в релігійній сім'ї. Тюрма, людське горе, страждання, поглиблювали мою віру, любов до Бога і людей. Я дав обіцянку Богові і своїм друзям, що стану священиком. Але, на жаль, тоді не дотримав свого слова. Вир політичних подій захопив мене і я знов пішов в політичну боротьбу. Але мене постійно мучило сумління, і вже під час другого ув'язнення я твердо рішив дотримати дану Богу і людям обіцянку. По закінченні 7-річного терміну мене звільнили. Працював я на Болехівському лісокомбінаті під наглядом поліції.

Почалася перебудова. Після скороченого дволітнього курсу підпільної духовної семінарії УГКЦ, 27 грудня 1988 р. я був рукоположений єпископом Павлом Василиком.

Як розказувала моя мати, мій прихід на світ сповістили сальви скорострілів сотні УПА сотника Бея, що саме в той час квартирували у нашому селі, 3 січня 1945 р., в серці Бойківщини, селі Лужки.

Моїм похресним батьком був окружний політичний референт „Кармелюк", який згодом загинув в одному з боїв і похований у братській могилі біля нашої церкви.

Як більшість моїх ровесників, я виростав серед повстанських пісень і свіжих могил, під постійним страхом вивозу на Сибір нашої родини.

Отець Ярослав середню школу закінчив у Витвиці, поступив в Івано-Франківський технікум фізичної культури, а вчителював на Кіровоградщині. Але він уважав, що його біографія почалася з 1965 року, коли він вступив у підпільну організацію Український Національний Фронт (УНФ). В той час по всій Україні відбувалися масові арешти визначних політичних діячів, були ув'язнені брати Михайло і Богдан Горині, Опанас Заливаха, Іван Гель, Михайло Осадчий, Іван Світличний, В ячеслав Чорновіл, Степан Хмара, Василь Стус та сотні відомих і невідомих борців. Саме в той час починається активна діяльність УНФ, яка ставила вже тоді питання незалежности України і порушувала питання, які є актуальні нині.

У 1967 році був арештований за приналежність до УНФ. Із шести років першого ув'язнення лише 9 місяців був у таборі, решту — по тюрмах. Але і тут він не припиняє боротьби: активно включається у процес протесту проти сваволі адміністрації таборів і вибороювання прав та статусу політичних в'язнів, за що був відправлений у найжорстокішу спецтюрму Володимир Централ.

У 1970 р. стає членом Української Гельсінкської Групи. Знову арештують о. Лесіва, фальшиво обвинувачують в „зберіганні наркотиків", підкинутих працівниками міліції під час чергового обшуку в помешканні. Вирок був — два роки, який після терміну продовжено ще на 5 років. Коли почали отверто і цинічно фабрикувати його справу, о. Лесів протестує і оголошує голодівку. 21 добу нічого не їв, тільки пив воду, а потім його почали насильно годувати 192 дні. Після таких мук його знову засудили.

На суд його напівживого принесли на ношах, по обох боках сиділи міліціонери, щоб його підтримати, бо сидіти було важко, а після півгодинного слідства призначили ще 5 років таборів суворого режиму.

Широка діяльність о. Я. Лесіва на церковному і політичному полі відома не тільки в Україні, але і на Заході. Він — організатор протестів, голодівок, духовний провідник Степана Хмари, який припиняв голодівку за його порадою, а переконати не було легко.

Отець Я. Лесів — був поетом, бо, за його словами, „я народився у такому співучому краю, на такій прекрасній землі, під таким голубим небом і не писати вірші — то просто гріх. Кожна людина в душі поет, і різниця лише в тому, що я в тюрмі мав більше часу і виливав свої думи і болі на папері".

Приймальна о. Ярослава була переповнена образами, вони були всюди, де можна було їх примістити, бо на стінах не було місця. Це збережені старинні церковні образи, але багато було модерних світських картин наших визначних малярів. Отець був Любителем мистецтва і з насолодою про кожний образ розказував. Не менше було в нього і книжок.

Приймальна була невелика, в якій стояла софа, бюрко і кілька крісел, а паперів, паперів — без кінця. Тут правдивий музей. Отець Я. Лесів з великим завзяттям і енергією розповідав про свої пляни на майбутнє, про завдання щодо церкви і народу. З гордістю розказував про розбудову Ясної Гори Гошів та про свою Волоську церкву в Болехові. Вона як писанка. В середині не була дуже знищена, бо її використовували для антирелігійної пропаганди, але зроблено багато поліпшень, направок і побудовано нову дзвіницю. За кілька днів плянував подорож до Києва, хотів відвідати С. Хмару (це було 3 дні перед путчом). Плянам не було кінця. Можна було тільки подивляти його енергію та всесторонне зацікавлення.

Він цікавився працею діяспори, з якою був дуже ознайомлений, та, на жаль, і часу на все не мав, бо приходили до отця з різними питаннями і справами.

Прошу чи можна б піти до церкви, на що отець радо погодився, і знову в подробицях розповідав цілу історію церкви, я в уяві бачила малу дівчинку, яка в білій суконочці сипле квіти, та чує дзвони, які скликають людей на Богослуження.

У мене залишилося кілька подарованих книжечок та вишиваний червоними і чорними нитками рушник. Це незабутній спомин. Сповнена про людину, яку обожнювала та мріяла зустріти.

Отець Я. Лесів згинув в автомобільній катастрофі в ніч з 9-го на 10-го жовтня.

Слава Рубель

В Дітройті...

(Закінчення зі стор. 1)

Завдяки успішному веденні фінансів, УНС міг з кожним роком підвищувати грошову допомогу на загальне громадські і національні потреби. В 1990 році ця допомога осягнула суму 1,241,593 дол. Крім того УНС зібрав вже понад 220,000 дол. на Фонд Відродження України. Однак допомогову діяльність УНС неможливо міряти тільки грошами, бо вона як раніше, так і сьогодні, виконує важливі і невідкладні освітні та інформативні завдання про національні справи серед українського суспільства та на міжнародному полі. Чи можливо оцінити грошами майже столітню появу зрівноваженого і багатого змістом щоденника „Свобода", або молодшого „Українського Тижневика" та „Веселки"? Тепер УНС щораз більше присвячує свою увагу державно-творчим процесам в Україні. В цьому напрямі працює Бюро УНС у Вашінгтоні і пресове в Києві. Недавно з Фонду Відродження України—УНС призначено 82,000 дол. на такі потреби, як видання шкільних підручників, виготовлення в Гарвардському університеті програм економічних реформ в Україні, пересилка книжок із ЗСА в Україну, лікування очей дітям-жертвам Чорнобиля та на видання російсько-українського словника Спілкою Письменників України.

Наголошуючи на зріст допомогової діяльности УНС є залежним від зросту чисельности поодиноких відділів УНС, В. Сохан звернувся із закликом до присутніх посилити свої зусилля в придбанні нових членів. Серед різнородних забезпеченевих можливостей головний секретар поручив присутнім звернути окрему увагу на вигоди пенсійних та одноразово платних забезпеченевих грамот.

Після доповіді розвинулась жвава виміна запитів і думок. Зокрема цікавими були спогади 94-літнього почесного члена округи М. Бабія, який став членом УНС в 1914 році. Це був час, коли відділи УНС були дуже часто першим проявом організованого життя першим кроком до будови церков, заснування нових парафій та початком цілого процесу розвитку суспільно-громадського і культурно-освітнього життя в щораз то нових та зростаючих осередках українського поселення. Це був час коли УНС уважали „батьком", а церкву „матір'ю" громад. Створені в тому часі братські допомогові каси мають сьогодні поважні суми грошей, бо з признанням і вдячністю можна сказати, що союзовці були добрими господарями, які щедро помагали своїй родині, своїм селам і містам в Україні і тільки у вийняткові важких обставинах самі звертались за допомогою. Сьогодні живучі члени-платники цього фонду мають повне і виключне право на виплачування допомог. Найбільшої допомоги тепер потребують наші брати і сестри в Україні.

Проф. В. Іваненко...

(Закінчення зі стор. 1)

Будівля у Києві, де буде міститися інкубатор.

ті про цей важливий проект.

— А чи можете нам вияснити, в який спосіб він буде фінансово працювати?

— Інкубатор буде працювати на підставі приватної власности і винахідників патентів. Підприємства приватні з повною відповідальністю зголосилися вже або зголосяться до КПІ і дістали згоду брати участь у тому проєкті, до того прилучився український банк „Відродження" і деякі фабрики. Тепер, однак, мусимо вишколити людей, які зуміють використовувати все це нове обладнання.

— Чи ви саме приїхали, щоб опанувати ведення цього задуму?

— Тим разом я лише тут для випрацювання подробиць, а також для обговорення приїзду до Інституту Ренсселір шести або семи людей на тритижневий вишкіл, як хазяйнувати цим новим способом. Вони мають тут приїхати вже у перших місяцях наступного року.

— А за якою системою ви підбираєте цих людей?

— Тут останнє слово за КПІ і за його ректором проф. Петром Таланчуком. Це мусять бути люди, які закінчили навчання, перспективні бизнесмени із знанням, а принаймніше розумінням англійської мови. З цієї групи треба буде відтак вибрати керівника, помічника його як і помічника фінансового. Я, мабуть, приїду з цією групою, бо й мені треба ще дещо вивчити з цієї ділянки, як організувати інкубатор та як втягти в його орбіту малі підприємства.

— Чи тепер ви ще затримаєтеся тут на довше?

— Ні, моє перебування коротке. Ще маємо виготовити відповідні листи відносно запрошення семи осіб, лист до міністра роздержавлення підприємств Володимира Ланового, обговорити деякі питання з деканом інституту. Але найважливіше для мене це поінформувати ділових людей українського походження тут і в Канаді, що таке інкубатор і що вони повинні творити спільні підприємства з деякими малими фірмами, які будуть у системі інкубатора КПІ та інших подібних інкубаторів в Україні. Маю надію, що з часом матимемо таку мережу для підтримки початкуючих підприємців в галузі створення нових технологій — і це моє стремління.

— Бажаємо вам в тому успіху та щасливого повороту до Києва і мабуть до побачення в 1992 році!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої найдорожчої і незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ, ДОНІ, КУЗЕНКИ І БРАТОВОЇ

св. п.

МАРІЇ (МУШКИ) ХОДНОВСЬКОЇ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в УКЦерквах

св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., 26-го листопада 1991 р. о год. 7:45 ранку;
Різдва Пресвятої Богородиці в Ню Бранзвику, Н. Дж., 27-го листопада, о год. 8:30 ранку;
св. Миколая у Вотервліт, Н. Й., 27-го листопада о год. 8-ій ранку;
Чесного Хреста в Лонг Айленд Сіті, Н. Й. 5-го грудня 1991 р. о год. 8:30 ранку

Просимо про молитви за душу покійної.

Муж — НЕСТОР
Родина

Український Вільний Університет
Ukrainische Freie Universitat
Ukrainian Free University
Universite Libre Ukrainienne

У глибокому смутку повідомляємо професорів студентів Українського Вільного Університету, увесь науковий світ та українське громадянство, що дня 19-го листопада 1991 р. відійшов у вічність у Мюнхені

сл. п. проф. д-р

ВОЛОДИМИР ЯНІВ

народжений 21-го листопада 1908 р. у Львові,

довголітній ректор (1968-86) і перший почесний ректор Українського Вільного Університету, пластовий і студентський діяч, в минулому провідний член УБО й ОУН, багатократний з'язень польських та німецьких тюрем, редактор студентських і націоналістичних видань, вчений психолог і соціолог, лицар Ордену св. Григорія Великого, організатор українського наукового і церковно-релігійного життя, викладач психології в Українській Католицькій Духовній Семінарії в Гіршберґу (1947-48), доцент (1949) і професор УВУ в Мюнхені (від 1955), професор Українського Католицького Університету в Римі (від 1963), публіцист, есеїст, поет, активний представник українців у багатьох міжнародних католицьких організаціях, член низки наукових і громадських установ, автор і редактор багатьох наукових праць і публікацій.

Дружині покійного, д-р Г. К. Софії, складаємо щире співчуття.

Вічна і слався пам'ять покійному!

Ректор і Сенат Українського Вільного Університету

У глибокому смутку повідомляємо членство Фундації УВУ, студентів і професорів УВУ та все українське громадянство в діяспорі, що дня 19-го листопада 1991 р. відійшов у вічність

бл. п. проф. д-р

ВОЛОДИМИР ЯНІВ

довголітній ректор і перший почесний ректор Українського Вільного Університету, пластовий і студентський діяч 1930-их pp., політичний діяч в УВО й ОУН, багатократний в'язень польських і німецьких тюрем, редактор студентських і націоналістичних видань, вчений психолог і соціолог, організатор українського наукового і церковно-релігійного життя, викладач психології в Українській Католицькій духовній семінарії в Гіршберґу (1947-48), доцент (1949), професор УВУ в Мюнхені (з 1955), його ректор (1968-86), професор Українського Католицького Університету в Римі (з 1963), публіцист, есеїст, поет, активний представник українців у багатьох міжнародних католицьких організаціях, член низки наукових і громадських організацій, автор многих наукових праць і публікацій.

ЗАУПОКІЙНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ була відправлена в катедральному соборі св. Андрія Первозванного і св. Покрови, 20-го листопада 1991 (о год. 10 рано).

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ започатковані 20-го листопада в Мюнхені будуть закінчені в Сарселю, де спочинуть тлінні останки покійного.

Дружині покійного Софії складаємо щирі співчуття.

У св. п. покійного управа Фундації УВУ започаткувала при Фундації Постійний Стипендійний Фонд (ПСФ) для студентської молоді України.

Управа Фундації УВУ

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

запрошує членів й українське громадянство на

ДОПОВІДЬ

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ, ЯК ДЕРЖАВНИЙ ДІЯЧ

яку виголосить

ВОЛОДИМИР СТОЙКО

професор у Мангеттен Коледжі

що відбудеться

у суботу, 30-го листопада 1991 р. о год. 5-ій веч.
у домі НТШ в Ню Йорку
при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями

Управа НТШ

Д. Павличко у Філядельфії

У бюрі посадника Філядельфії (зліва): Сергій Кулик, другий секретар української місії до ООН, Михайло Нич, голова Українського Конґресового Комітету Української Громади Філядельфії, Дмитро Павличко, посадник В. Ґуд і Володимир Василащак, член Екзекутиви УАКР, який влаштував зустріч.

Філядельфія. Під час відвідин Філядельфії на початку жовтня член Верховної Ради України та голова Комісії закордонних справ Дмитро Павличко зустрівся з посадником міста Вілсоном Ґудом, від якого в дарунку отримав мініятурну репліку Дзвону Свободи. Зустріч і церемоніял вручення дарунку відбулися у бюрі посадника В. Ґуда. Посадник В. Ґуд ґратулював Д. Павличкові та провідникам України за їхні мирні зусилля у змаганнях до незалежности. Д. Павличко подякував посадникові Філядельфії і запросив його на відвідини в Україну.

Віджививають...

(Закінчення зі стор. 2)

заслуга у тому, що вони ввели у світську музику народні галицькі мелодії. Довголітнім дириґентом і композитором був Нанке — чех за національним походженням. В основу репертуару входили передусім твори Бортнянського і таким чином вони спопуляризувались по всій Західній Україні. Перемишль у загальному був передовим центром української культури, а згаданий хор був спричинником створення т. зв. Перемиської музичної школи, яка видала чимало визначних музиків, а в тому композитора о. М. Вербицького та інших. В Перемишлі і його околицях надзвичайно активно діяло Товариство „Боян", яке популяризувало музичну культуру. Після Другої світової війни Перемишль знайшовся у межах польської держави, яка не лише з погордою дивилася на його минулу славу, але за всяку ціну на перегін з Москвою затирала усі сліди в ділянці українства.

Закінчивши музичну школу в Глухові Д. Бортнянський у 1958 році разом з іншими талановитими своїми однолітками відправили до Петербургу, де він немов постригся у москалі, десять років співав у придворній капелі. Як здібного юнака з великими надіями у 1769 році його відправляють до Італії завершити музичну освіту. Тут він побирає науку у відомого педагога й композитора Б. Галуппі, який пізнавшись на таланті свого учня дуже високо цінував його.

В Італії Бортнянський почав компонувати музику, написав, зокрема опери „Креонт", „Алкід", „Квіт Фабій", які ставлялися на славній Італійській сцені.

В 1779 року повертається до Петербурґу і до кінця життя працює, як педагог, композитор і дириґент капелі, з якою був зв'язаний.

Його безсмертні твори звучать в церквах, виконують їх хори у багатьох країнах світу, приносять радість людям, збагачуючи їхню уяву і множать духовну культуру.

Варто згадати, що у Ню Йорку на розі 112 вулиці і Амстердам авеню знаходиться собор святого Йоана. У цьому соборі ще на початку цього століття, де читається Євангелія, було встановлено скульптурне зображення Д. Бортнянського. Поряд із статуєю Бортнянського, яка зображена в парадному вбранні є там одинадцять композиторів церковної музики. Крім того в залі придворної капелі в Петербурзі знаходиться погруддя видатного композитора.

У різних періодах з сторони московщини була замовчувана національна приналежність Бортнянського. Так, і в інших ділянках йшли намагання, щоб применшити значення української культури. Однак творчість і діяльність Дмитра Бортнянського мала і матиме великий вплив на популяризацію не лише ім'я нашої батьківщини, але вноситиме у виноградник музичної культури світу свою цеголку до її збагачення.

Постать Д. Бортнянського в історії української музики надзвичайно велике, він висунув уверх у національних традиціях клясичну музику релігійного характеру, опертій на своєрідній ориґінальності й багатстві музичного вислову. Його твори досягли найвищого рівня, наближаючи культуру нашого народу, красу нашого обряду до світових вершин мистецтва. До тих шедеврів немає потреби оглядатися назад, вони живуть поруч нас, мають вплив на нашу свідомість, а його учні й послідовники розвивають і збагачують нашу і світову культуру.

Тож застановімся при загальнонаціональному відродженні чи не назріває час, щоб на 240-річчя від дня його народження віддати належну шану композиторові і в столиці вільної України в Києві взнести пам'ятник на його вічну славу.

НЕ 20 ДОЛ., А 25 ДОЛ.

У „Свободі" з 9-го листопада у вістці про передплату журналу „Світло й Тінь", що появляється у Львові, помилково подано, що журанл коштує 20 дол., а має бути 25 дол., як про це було повідомлено у „Свободі" з 13-го вересня. — Ред.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У дописі про вшанування 50-річчя похідних груп ОУН (в Кергонксоні, Н. Й.), поміщеному у „Свободі" з 14-го листопада, слід виправити помилки. Церковні відправи провадив Архиєпископ Антоній в асисті о. протопресвітера Володимира Базилевського. У відправі Панахиди взяв участь також Архиєпископ Антоній в сослуженні о. В. Базилевського і о. каноніка Е. Шараневича, протодиякона В. Поліщука. Прізвища учасників: Василь Нагорняк і Михайло Дзвонок. Між учасниками бенкету був також голова Об'єднання б. вояків УПА Олександер Білевич. — Ред.

ПО ОБЛАСТЯХ, А НЕ РЕСПУБЛІКАХ

У „Свободі" з 21-го листопада у підписі під картою України в справі опитів, слід виправити, що цей опит подано по областях, а не республіках. — Ред.